

## Nove slovenske pesmi.

„Slovenske Zdravice“ se imenujejo v gospod Blaznikovi kamnotiskarnici natisnjene slovenske pesmi, ki jih je zložil gospod Juri Fleišman in založil gospod Giontini v Ljubljani.

Gosp. J. Fleišman nam je že toliko mičnih pesmic zapel, da ga vsak Slovenec dobro pozna. „Slov. gerlica“ je prinesla že marsiktero njegovo popevko na dan, ki je kmali pot našla po naši domovini. Ta zvezek obsega samo njegove pesmi, ktere so dvojne verste: ene tako lahke, da jih vsak berž lahko zapoje, druge pa bolj umetno zložene, — vse pa so lahko spevne, mične in značaja národnega. Natis je ličen, kakor je že navada pri Blaznikovih delih, cena pa tako nizka (veljajo le 35 nov. kraje.), da vsak lahko po njih seže. Gotovo jih bo založnik kmali razprodal, kar mu toliko bolj privošimo, ker je Giontini mož, da ga po pravici smemo posebnega podpornika slovenskega slovstva imenovati. In tako srečno pot „Slovenske zdravice“ po slovenskem svetu! Da bi Vam kmalo sledil 2. 3. zvezek in tako dalje.

## Dopisi.

**V Zagrebu 20. jan. A. K-s.** — Ne prejde skoro teden, že se prikaže nova knjiga v jugoslavenskem slovstvu. Ravno kar je prišel v Zagrebu izpod tiska 4. zvezek „Slovnika jugoslavenskih umietnikah“ od Iv. Kukuljevića s sliko slikara Andr. Medulića. — Iz Pešta smo dobili te dni prelep slovašk almanah pod imenom „Lipa“ od Jos. Viktorin-a. Obsežek je tako raznoversten in izversten, da se mora vsakemu prikupiti, kdor ga prebira. Spisani so vsi sestavki v duhu narodnem. Pripovedka „Reštavracia“, balada „Väzen“ in vesela igra „Drotar“ so pravi biseri knjižtva slovaškega. Na čelu ima krasen jeklorez: Drotar namreč sedi pod zelenim drevesom, ter stermi tje v en dan podpiraje se na gerčavo gorjaco. Cena mu je 2 gold. — Gosp. Gjorgje Rajković nam je poslal iz Novega Sada povabilo na naročbo nove knjige pod naslovom „Škola i život, članci za mladež i narod“. Cena 50 novč. — Na Dunaji pripravlja za natis slavni Vuk Karadžić „Pravitelstvujušči soviet serbski“. — V nedeljo 15. t. m. je bila glavna skupščina društva „Narodne čitavnice“. Nadati se je, da se bo v kratkem odperla. Imela bo časopisov vseh slovanskih naracij, in sicer vse časopise razun cerkvenih. Razun slovanskih si bo priskerbela tudi nekoliko taljanskih, francozkih, madjarskih in dva nemška časopisa. Nastanila se bo v Stankovićevi hiši na tergu Jelačića bana. Plačeval bo vsak ud 10 gold. na leto in verh tega 2 gold. upisnine. Gosp. Ivan Kukuljević je izposloval, da bodo smeli dijaci šeste, sedme in osme šole brezplačno polaziti čitavnico, ker bi je drugače (za plačo) obiskovati ne smeli, ker je dijakom sploh zabranjeno, v kakošno si bodi društvo kakor sočlan stopiti.

**Z Ljubljane.** (Odperto pisemce Novicam). A. — V prijaznem popisu letošnjega zbora za bolne štacunarske pomočnike ste omenile tudi kupčijskega plesa. „Da se resnica prav pozná, je čuti treba dva zvoná“ — pravi star pregovor. Dovolite tedaj prostorček za par besed. Nikjer ni izgovorjeno, da bi imelo to društvo dolžnost, pustni čas bal napraviti, da bi zdravi bolnim na pomoč plesali. Al ker so skušnje učile, da se tudi s plesom polni milodarna mošnjica, je društvo včasih, pa ne vsako leto, bal osnovalo. Vsakdanja reč pa rada preseda. Te misli so tudi letos zbornike navdajale, da je večina njih plesu odrekla, v zaupanji, da bi morebiti drugo leto bal bolj poln bil in bolnišnici več vergel. Na „solze mnogtere device in mnogtere ženice“ pri tej priložnosti družbeniki, kteri so bili v letnem zboru pričijoči, mislili niso. Vemo pa tudi, da veliko družbenikov, kteri v zadnji zbor niso prišli, je tudi vaših misel in tedaj je imenovani sklep na dve strani navskriž. To pa ni nobena nesreča, ker se vse lahko popravi. Kako nek? Go-

tovo je, da to društvo je našim gospodom štacunarjem kaj pripravno; ni jim treba svojemu bolnemu pomočniku domá streči, posebno če bi ga zadela kaka nalezljiva bolezen; tudi ni treba za plačilo skrbeti, kakor je pri drugih služabnikih, kadar se v mestno bolnišnico podajo, in za ktere mora gospodar dostikrat plačevati. Ker je namen tega društva sčasoma tudi takim deležnikom, kteri ob kruh ali zaslužek pridejo, pripomoč dajati, mora tudi ta napredek gospodom štacunarjem gotovo prijeten biti, da jih ne bojo taki revčki nadležvali. Lepo hvalo radi izrečemo vsem gospodom štacunarjem za obilne darove, ktere so do zdaj tej bratovšini naklonovali. Ker se pa zdaj od plesa govori, naj nam je pripuščeno, v tej zadevi nasvetovati, naj bi letos gospodje štacunarji ples v prid tega društva sami osnovali, da se tako bo po pravici imenoval: „Handlungsball“, kar do zdaj ni v resnici bil, ker so ga le pomočniki kupčijstva napravljali in gospode principale na-nj povabili. Na to vižo bojo lepo spoštovali undanji sklep družbenikov, kteri niso hotli gospodov letos nadlegovati. In tako bi bilo vsem vstrezno; „solzne očesa“ se bojo spremenile v „bisere veselja“, — mladi plesavci bojo spolnili obljubo za poljko, ktero so že morebiti o sv. Martinu kaki skerbni plesavki dali, in družbina kasa bo tudi morebiti več dobila, kakor če bi se bil ples po navadno vpeljal. In tako se bo moglo reči: Ni je nesreče brez sreče!

**Z Ljubljane.** Petero prijatlov se nas je pretekli teden napravilo na pot, da bi obiskali, — kaj bi nek obiskali? Prekucijsko Laško ali vsemogočno Francozko? Oj ne! Povsod je dobro, najbolje je domá. In domá smo ostali. Štirje smo se podali v podzemeljske svetove, kjer ni varno, se samcu predolgo muditi; zato smo šli štirje skupaj, — enega svojih prijatlov pa smo poslali, naj gré samotež v nazemeljsk kraj, kjer ne kraljujejo „nevarni duhovi“. Da pa svojih bravcov ne dražimo predolgo s praznimi besedami, jim naravnost rečemo: štirje smo šli vinske hrame gosp. Jož. Gregorič-a obiskavat, enega pa smo poslali v novo gostivnico gosp. Jožeta Zalar-ja. Kaj smo tu našli, bomo zvesto povedali ob kratkem. Da je gosp. Jože Gregorič dan današnji eden izmed prvih vinščekov ali kupčevavcov z vinom ali pa morebiti celó prvi, je menda sploh znano; manj znano pa je, da čez toliko silnih vinskih velikanov ne kraljuje nobeden na Krajskem kakor on; v njegovih hramih ne vidiš morebiti le par sodov po 120 veder in še čez, ampak cel regiment jih je. Al vse to še ni vse, kar je vredno, da človek sam vidi. Ne le velika posoda in obilna zaloga je, zavoljo ktere naš Gregorič zvonec nosi med domačimi vinščeki, — ne le dobre in močne vina, ki tako mirno počivajo v trebuhu omenjenih velikanov, navdajajo človeka s tisto radostjo, ki jo razliva dobra kapljica po njegovem sercu, — ampak nepopisljiva snažnost, ki vlada po vseh hramih in tako izverstno izdelani sodci, da nikjer ne solzi ne en kanček iz njih, — to je, kar se gotovo v celem našem cesarstvu ne najde saj nikjer ne bolje. Res, da zaslužijo sodarji v Belovar-u očitno hvalo, se vé da pa tudi njih les. Čeravno nam je prijazni gosp. Gregorič kaj pridno stregel s svojimi vinci in smo se težko ločili od domačih Krajncov, od bratov Štajercov in Horvatov in skor nismo mogli slovesa vzeti od černe po pravici „Božji dar“ imenovane kapljice, ki jo ima od nekega fajmoštra blizu Zagreba — Beg ga ohrani veliko let! — smo nazadnje vendar le spet prišli na občudovanje neznane čednosti in snažnosti v hramih in posodah. In ni nam bilo žal, da smo vse to vidili, da saj vemo, da tudi pri nas domá imamo moža, kteremu gré po pravici hvala, da vé s hranovanjem vina se izverstno pečati in da zasluži zaupanje, ki se na-nj stavi. — To je naš referat. Sedaj naj pa opiše naš prijatelj samec svojega. — Pretekli teden se je odperla nova kavarnica „pri Slonu“ na dunajski cesti. Ker sega ta kavarnica, ravno na voglu hiše napravljena, v slo-nove ulice in na dunajsko cesto, in se vidi tedaj iz nje na

več strani najživejše ceste, pa tudi proti Laterman-ovemu drevoredu, se lahko reče, da je na najlepšem prostoru. Notranja naprava je čisto nova in vsa na Dunaji narejena; posebno dopadajo lepe mize iz belega marmelna; dva lična biljarja lepšata z obilnimi časniki oskerbljeno kavarno, kateri se celó nič očitati ne more kakor to, da je enmalo prenizka. Najlepša kavarnica in najlepša gostivnica pa niste nič prida, ako vžitki v nji nič ne veljajo. Al treba nam je le ime Gnezdovo izreči, ki je kavarno prevzel, in vsak, ki je kdaj v njegovi kavarni na velikem tergu kavo pil, bo vedil, da postrežba ne more v boljih rokah biti. Pravijo, da tudi Turki, prvi kavopivci, bolje črne kave ne pijó, kakor je Gnezdova. Ako bo gospod Gneзда oskerbel na slovenski zemlji še nekoliko slovanskih časnikov, gotovo noben popoten Slovan ne bo zahajal drugam kakor v njegovo kavarno. Posestniku gospod J. Zalar-ju pa privoščimo dobro napredovanje; saj zasluži, da bi začel uživati plačilo za svoj veliki trud in svojo marljivost, in za marsiktero grenjko, ki jo je mogel požreti. Nadjamo se, da bo po izgledu Gnezdovem tudi vedno skerbel za dobro pijačo, zlasti za dobro vino, ki je duša dobre gostivnice. Če pomislimo, kakošna podertija je na tem mestu poprej stala, ko se je še imenovalo „pri Mokarju“, kakošno poslopje pa zdaj tukaj močuje z 57 izbami različne velikosti in prav pripravnimi popotnikom, — ako se ozremo tudi na sploh zlo obrajtane toplice, ki so v ti hiši zdravim in bolnim na izbero — radostni zakličemo verlemu gospodarju in preprični gospodinji: Dobro srečo! Vam pa domačim in ptujim, ki išete pohvaljene gostivnice „pri Slonu“, pa je pod tem imenom ne najdete, nikar se ne spodtikujte nad nerodnim napisom „Hotel Elefant“, ki ni ne slovensk, ne francoz, ne nemšk, ampak mešanca, kakor je žalibog! dandanašnji navadna in ktere se tudi poštena domača duša odkrižati ne more. Dopadel mi je unidan kmet, ki je vatel dolgi napis „Hotel Elefant“ na cesti počasi prebiral pa z glavo majaje mermural: Kaj nek je hotel elefant tej hiši?

## Novičar iz domačih in ptujih dežel.

**Z Dunaja.** Po cesarskem ukazu od 10. t. m., ki je veljaven za vse cesarske dežele zunaj vojaške granice, se judje po vseh tistih deželah, kjer imajo pravico stanovanja, smejo tudi z vsemi rokodelstvi in obrtnijami pečati kakor kristjani; tudi stara postava, da judje na kmetih v Galicii, Krakovi in Bukovini, in v rudarskih mestih na Českem, Ogerskem, Horvaškem, serbski Vojvodini, temeškem Banatu in na Erdeljskem ne smejo prebivati, je preklicana.

— Za gotovo se pripoveduje, da civilnepravde po novi osnovi bojo očitne in z besedo.

— Cesar so iz posebne milosti kmetom v Tirolih in Vorarlbergu dovolili, da se pri prepisih zemljiš med živimi in po smrti, ako zemljiše ni čez 4000 gold. vredno, le polovica vrednosti za tarifo prepisnine jemlje.

— Po cesarskem sklepu od 14. t. m. zastarajo kuponi (činži) od vseh cesarskih obligacij in pridejo ob veljavo v šestih letih. S to postavo je tedaj preklicana postava od leta 1812, po kateri so taki činži zastarali še le v 30 letih.

— Ministerstvo dnarstva je v razglasu od 21. t. m. na znanje dalo, da je bilo lansko leto v 414 milijonih dnarih za 70 milijonov in 934,849 gold. vrednosti zlatega, srebernega in kuprenega dnarja skovanega, namreč 5 milijonov nemških (zveznih) tolarjev, pol milijona tolarjev po 2 gold., blizo 32 milijonov goldinarjev, 58 milijonov petic, 4½ milijonov desetic, 5 milijonov petink, 311 milij. kuprenih grošev, krajcarjev in polkrajcarjev, blizo 2 milij. pa cekinov. Ako se v poslednjih dveh letih po ministerskem oznanilu v 5 cesarskih dnarnih kovnicah: na Dunaji, v Kremnicah, Karlovem, Milanu in Benetkah skovani dnar

skup vzame, bi moglo biti blizo 587 milijonov novih dnarov med ljudstvom.

— Ažijo na sreberni dnar, ki se je od vseh Svetih sem skor zmiraj v enem kursu obdržal, je poslednji teden od 24 pri 100 gold. skočil na 30 blizo 32, in je tedaj spet tisti kurs dosegel, kakor je bil 24. aprila lanskega leta, ko je cesarski razglas napovedal avstrijskim narodom začetek laške vojske. Zakaj borsa tako rogovili, nihče prav ne vé, ker, kakor danes reči stojé, ni nikjer vojska pred durmi.

— Ministerski razglas pozivlja protestante na Ogerskem, naj volijo kmali može za cerkvene zbore (sinode), ki se bojo v kratkem začeli.

— Sliši se, da po cesarskem zaukazu se imajo tudi regimenti konjikov zmanjšati, 2 regimenta dragonarjev bota popolnoma razpušena, regimenti ulanov in huzarjev pa bojo imeli le po 3 divizije.

— Pri ti priliki, ki so se pripravljale dela za komisijo, ki ima preuredbo davkov prevdariti, se je zvedilo, da samo v tistih deželah našega cesarstva, kjer je že kataster vpeljan, so zemljiša (grunti) v 84 milijonov kosov (parcel) razdeljene.

— Vradni dunajski časnik „Wien. Zeitg.“ piše: „Nanzanraje to, kar je ravno Košut nekemu prijatlu na Angležkem pisal, da berž ko se je zvedilo, da je on lani na Laško prišel, je 4000 Ogrov z bojišča pobegnilo in več avstrijskih oficirjev od svojih vojakov v vojski vstreljenih bilo, nimamo družega namena kakor tega, da žlahni ogerski narod nesramnost zvé, ki se mu pripisuje, in jo sam obsodi. Če pa milaneški časnik s ponosnim veseljem pripoveduje, da je ljudstvo v Milani te dni 600 ogerskih vojakov pričakovalo, ki so avstrijsko armado zapustili, bo vsak spoznal, da so to-le pustne burke, ktere niso vredne, da bi jih kdo preklicoval. Res je pa, da mnogo lombardiških vojakov, ki so bili konec vojske sardinski vladi izročeni, njene bandera zapuščajo in se k avstrijski vladi povračajo.“

— V „Wiener Zeit.“ od 19. t. m. se bere sledeče: „Times“ so unidan pisale, da je avstrijska vlada na vprašanje angležki odgovorila, da ne bo vnovič vojske na Laškem začela, zoper krivico francozko pa bi protestirala, ako bi se prejšnji vladarji v srednji Italii ne posadili spet na svoj tron. Kar mi vemo, avstrijska vlada nikakoršnega takega odgovora ni mogla dati, ker je angležka vlada ni za nič takega vprašala.“

— Goveja kuga pojemlja; saj se od nikodar več ne sliši, da bi se še dalje širila.

**Z Gradca.** Ker se je poslednji čas veliko govorilo, da ima naše vseučilišče zavolj prihranjenja obilnih stroškov nehati, se je 15. dan t. m. podala deputacija k deželnemu poglavarju ter ga prosila, naj se potegne kar more, da se to ne zgodi; gospod grof Strasoldo ji je vse sioriti obljubil, da se ohrani velika šola štajarski deželi.

**V Terstu.** — 15. dan prihodnjega mesca se bo na dunajsko-teržaški železnici vožnja za ljudi in blago nekako premenila. Tudi službaniki bojo bolje in sicer po milijah plačani; opravila pa bojo tudi imeli več.

**Z Ogerskega.** Iz Pešta. Čedalje bolj se, kakor „Pest. Ll.“ piše, Madžari vseh stanov poprijemajo narodne obleke. Nek erdeljsk časnikar z veseljem pozdravlja ta prikazak ter pravi, da narodna obleka bo zaterla potrato ptujih oblačil. Grof Ed. Karolyi pa nasproti v „Pesti Naplo“ opominja svoje rojake, naj se varujejo gizdavosti, ki se čedalje bolj v narodni madžarski obleki kaže, ki je res lična, da malo take, pa tudi draga. — „Magyar Gajto“ piše, da 17. dan t. m., ko so v peštanskem gledišču narodno zgodovinsko igro „Knez Branković“ igrali, ktera dokazuje potrebo serčne edinosti Madžarov in Serbov, sta ta dva naroda res obhajala živo pobratimstvo; klici „živio magyar“ od ene in „eljen a srb“ od druge strani so bili z ogromnim ploskanjem sprejeti. — V povzdigo reje murvinih dreves